

Wątpliwości wobec zapisów w aktach prawnych regulujących kształcenie zawodowe

Zapisy Karty Nauczyciela, rozporządzenia w sprawie praktycznej nauki zawodu oraz w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach.

1. Funkcjonowanie dwóch pojęć- kształcenia praktycznego i zajęć praktycznych – bez doprecyzowania ich znaczeń:
  - a. Czy pojęcie kształcenia praktycznego jest równoważne z pojęciem zajęcia praktyczne, zarówno w odniesieniu do zasadniczej szkoły zawodowej, jak i do technikum ? W jakim celu stosuje się dwa pojęcia w aktach prawnych, odnoszące się do tych samych zagadnień ?
  - b. Szkoły opracowując programy nauczania przydzielają zakres efektów określonych w podstawie programowej do realizacji podczas kształcenia teoretycznego i kształcenia praktycznego – w wielu przypadkach nie wprowadzają przedmiotu zajęcia praktyczne. Jak wobec tego zastosować rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu ?
  - c. Jak rozumieć pojęcia: nauczyciel praktycznej nauki zawodu, nauczyciel kształcenia praktycznego ?
  - d. Podstawa programowa kształcenia w zawodach dzieli wszystkie zajęcia na kształcenia teoretyczne i kształcenie praktyczne. Jakie pensum dla nauczyciela skoro w Karcie Nauczyciela (tabela Art. 42) jest tylko:
    - i. Nauczyciele: przedszkoli specjalnych, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół specjalnych, liceów ogólnokształcących, przedmiotów teoretycznych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szkołach specjalnych i szkolenia rzemieślniczego w schroniskach dla nieletnich oraz zakładach poprawczych, przedmiotów teoretycznych na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, przedmiotów artystycznych i ogólnokształcących w szkołach artystycznych i innych placówkach kształcenia artystycznego – **18 godzin** tygodniowo
    - ii. Nauczyciele praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych – **22 godziny** tygodniowoBrak definicji nauczyciel kształcenia praktycznego.

Dualny system kształcenia.

2. Przyjmując założenie, że kształcenie praktyczne jest tożsame z zajęciami praktycznymi, uczniowie szkół zasadniczych i technikum mogą odbywać naukę u pracodawcy w różnych wymiarach – odpowiednio 100% oraz od 30% do 100% minimalnej liczby godzin kształcenia zawodowego praktycznego określonej dla szkoły zawodowej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Jak ta sytuacja ma się do faktu, iż będą zdawali ten sam egzamin na podstawie tych samych zadań egzaminacyjnych, w tych samych warunkach, często stojąc na sąsiadujących stanowiskach ?

3. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie praktycznej nauki zawodu zajęcia może prowadzić nauczyciel lub instruktor pnz, czyli osoba posiadająca m. in. przygotowanie pedagogiczne. W przypadku braku takiej osoby w przedsiębiorstwie istnieje konieczność oddelegowania nauczyciela ze szkoły.
4. Czy pracodawcy realizujący w 100 % kształcenie praktyczne są w stanie zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów określonych w podstawie programowej ? Niektóre są możliwe do osiągnięcia wyłącznie w pracowniach ćwiczeniowych.
5. Czy pracodawcy będą zainteresowani tworzeniem stanowisk egzaminacyjnych w ilościach i standardach wyposażenia określanych w podstawie programowej kształcenia w zawodach ? Ośrodek egzaminacyjny powinien posiadać od 3 do 6 identycznie wyposażonych stanowisk.
6. Czy pracodawcy są gotowi do wyłączenia części swojego terenu i wyposażenia na czas trwania egzaminów ? Potrafią one trwać nawet do dwóch tygodni w jednej kwalifikacji.
7. Jak zorganizować i sfinansować pracę instruktora praktycznej nauki zawodu zatrudnionego u pracodawcy ? Jego obowiązki wobec uczniów będą wynikały z tygodniowego rozkładu zajęć i nie będą obejmowały całego tygodnia, lecz tylko określone godziny w wybrane dni. W czasie trwania egzaminów asystent techniczny jest zaangażowany w dużo wyższym wymiarze czasu pracy.
8. Czy pracodawcy są w stanie stworzyć identyczne warunki nauki dla klas liczących do 30 uczniów w jednej kwalifikacji (zawodzie) ? Są zawody, w których kształci się nawet 50 i więcej uczniów, łącznie w toruńskich szkołach.

Przedstawione powyżej wątpliwości dotyczą tylko niektórych aspektów funkcjonowania kształcenia zawodowego praktycznego w szkołach i placówkach. Powstały one wskutek wielu dyskusji jakie są prowadzone w lokalnym środowisku nauczycieli kształcenia zawodowego. Pozwoliłem sobie przedstawić te przemyślenia na forum publicznym jako głos w sprawie zmian koniecznych do dokonania w szkolnictwie zawodowym. Jest to również próba dotarcia do osób spoza środowiska nauczycielskiego, np. rodziców w celu przedstawienia problemów z jakimi trzeba się borykać podczas organizacji pracy szkół i placówek kształcenia zawodowego.

Tomasz Borowski